

З ранку до пізнього вечора люди в Клубі молодого вихованця, що працює в Знаменському профтехучилищі № 7. Тут юнаки і дівчата знайомляться з Положеннями про вибори, слухають лекції, зустрічаються з цікавими людьми. Остання зустріч була з учасником Великої Вітчизняної війни Степаном Степановичем Мушкетером. Він розповів про те, як радянські воїни мужньо захищали завоювання Жовтня.

Вийшов свіжий номер стіннівки «Голос молодого вихованця», де яскраво висвітлено переваги радянської демократії над буржуазною, вміщено розповіді про те, як молодь готується до виборів.

І. КОВАЛЕНКО,
майстер виробничого навчання училища.

В СТЕПУ ПІД НОВГОРОДКОЮ

Фото В. Ковпака.

ЗБОРИ ПАРТІЙНОГО АКТИВУ ОБЛАСТІ

Про завдання партійних організацій, радянських і господарських органів, колгоспів і радгоспів по збільшенню виробництва зерна та інших продуктів землеробства і тваринництва в 1969 році і посилення організаторської роботи обласної партійної організації по виконанню цих завдань, — це питання було обговорене на зборах партійного активу області, що відбулися 10 березня. З доповіддю на зборах виступив перший секретар обкому КП України М. М. Кобильчак.

В обговоренні доповіді взяли участь: перший секретар Ульяновської райкому партії Г. П. Лета, начальник Гайворонського районного виробничого управління сільського господарства І. А. Юрченко, перший секретар Добровеличківського райкому партії А. М. Мовчан, голова колгоспу «Победа» Маловисківського району Герой Соціалістичної Праці О. П. Махнінко, директор заводу «Червона зірка» К. С. Курцев, секретар парторганізації колгоспу імені Леніна Знаменського району О. І. Горбатенко, перший секретар Новомиргородського райкому партії В. К. Дримченко, начальник Знаменського районного виробничого управління сільського господарства Т. М. Прокопенко, начальник Новоукраїнського районного виробничого управління сільського господарства А. М. Литвин, перший секретар Новоархангельського райкому партії В. П. Пустовий, керуючий Долинським районним об'єднанням «Сільгосптехніка» К. Т. Ткаченко, директор обласної сільськогосподарської дослідної станції О. К. Устичик, перший секретар обкому ЛКСМУ М. Д. Сиротюк.

ПРИСВЯЧУЄМО ЮВІЛЕЮ

РОВЕСНИКІВ З ДЕПО МОСКВА-СОРТУВАЛЬНА ПІДТРИМУЮТЬ МОЛОДІ НОВГОРОДКІВЦІ

Коли разом із ровесниками беру участь в суботниках, я відчуваю їх благотворний вплив, баку, як безкорислива праця об'єднує молодь, примушує по-новому подивитися на себе, на своїх товаришів. Тут ніхто не вимагає за працю винагороди. А після, коли повертаються юнаки і дівчата додому, не стихає бадьора пісня, жарти, сміх. Ніби й уголи немає!

Суботники і недільники — справжня школа трудового виховання. Дійсною загартовує молодь.

12 квітня цього року минає 50 років першого комуністичного суботника. Молоді залізничники депо Москва-Сортувальна вступили із задоволенням відзначити цей день. Веселим ювілейним суботником Молодь Новгородківського району підтримує ровесників із

депо Москва-Сортувальна. В райкомі комсомолу відбулася нарада секретарів райцентральних комсомольських організацій, на якій вирішено, що 12 квітня всі комсомольці Новгородки вийдуть на суботник. Вони впорядкують вулиці, візьмуть участь у будівництві стадіону і Будинку культури. В цей день суботники відбуватимуться в селах. Комсомольці колгоспів посадять сотні дерев, очистять лісосмуги, вивозитимуть на поля місцеві добрива. Вийдуть на суботник і школярі. Кошти, які зароблять, молоді новгородківці перерахують у фонд солідарності з героїчним народом В'єтнаму, з народами Африки, які борються за свою незалежність.

В. НЕСТЕРЕНКО,
секретар Новгородківського районного комсомолу.

ВОНИ БУЛИ В БОЮ

... Він другим упав на лід Уссурі біля острова Даманський. Рядовий Микола Петров ішов поряд з своїм командиром Іваном Стрельниковим. Автомат у солдата був за спиною, в руках він тримав кінокамеру, а на грудях — фотоапарат. Група радянських прикордонників, як звичайно, хотіла висловити китайським солдатам протест з приводу їх вторгнення у межі Радянського Союзу і запропонувати по-доброму забратися геть з радянської землі.

Але маюсти (це відомо тепер усьому світові) поводили себе, як бандити: впродовж відкрили вогонь. Рядовий Микола Петров упав. Але кінокамеру вбивці забрали з собою, знали, що вона їх може викрити, а от фотоапарат, скочивши під кожущком, залишився непоміченим. І в ньому кілька останніх в житті Миколи Петрова знімки, на яких видно, як наступали китайські солдати.

...До того, як заставі піднятися по тривозі, Микола Петров був у лейнській кімнаті застави, грав на баяні. А друзі слухали його, і багато з них, мабуть, думали про своїх близьких. Можливо, і Микола загадував про свою матір — Марію Захарівну, про своє місто Улан-Уде. З перших днів Великої Вітчизняної війни Марія Захарівна працює там на локомотивно-вагоноремонтному заводі. В 1962 році вона привела сюди і сина. Микола став аварійником п'ятого розряду. Веселий і життєрадісний, він був улюбленим усьо-

го колективу. В своєму цеху керував художньою самодіяльністю, брав участь у роботі заводської кіностудії, організував фотоконкурси...

Загинув героїчний і інші молоді прикордонники. Як і Микола Петров, вони були добрими хлопцями. Їх смерть дорого обійшлася провокаторам.

Про мужність багатьох прикордонників у бою на острові Даманський вже повідомлялося в пресі. Але розкажимо ще далеко не все.

...Хорошим прикордонником зарекомендував себе Олександр Шестаков. За два тижні до подій на острові Даманський його прийняли в ряди Ленінського комсомолу. І може, тому командир застави Іван Стрельников цього разу задовольнив його прохання: послати на відповідалну справу. Шестаков вправдав довір'я, поведінся в бою сміливо і винахідливо. Висунувшись вперед, він бився з великою групою китайських солдатів. І ті не витримали, побігли на свій бік. Потім він поспішив подати допомогу пораненому другові, тут його підкосила куля.

Серед тих, що відзначилися, рядовий Володимир Литвинов. Він шофер, нагороджений медаллю «За відзнаку в охороні державного кордону СРСР». Залишивши машину, Литвинов разом з іншими сміливо кинувся в бій. Його поранило, але він продовжував вести вогонь по порушникам кордону.

В цьому бою відзначилися всі наші прикордонники. Вони дали зрозуміти знахабнілим авантюристам, що радянські рубежі буля, є і будуть недоторканими!

П. БАРАНОВ
(Спец. кор. ТАРС).
Село Нижньо-Михайлівка, Приморський край 10 березня.

ЧЕРВОНОЗОРИВЦІ ЗАСУДЖУЮТЬ ПРОВОКАТОРІВ

Гнів і обурення радянських людей викликала кінська провокація на радянсько-китайському кордоні. На мітингах трудящі цього міста одностайно підтримали Радянський уряд, який у своїй ноті зажадав від уряду КНР термінового розслідування і покарання винних у вчиненні 2 березня провокації.

Багатолюдний мітинг, який відбувся на заводі «Червона зірка», відкрив заступник секретаря парткому заводу С. С. Липовиченко.

— Хай запам'ятають маюстські провокатори, що на радянській землі вони дістануть належну відсіч, — сказав він.

— Ми ніколи і нікому не дозволимо, щоб брудні руки підступників торкалися нашої священної землі. Нас не залякати провокаціями, — це слова слюсаря першого механоскладального цеху ударника комуністичної праці, кандидата в депутати міської Ради В. П. Гончаренка.

Зухвале вторгнення китайських солдатів у межі території нашої країни затаврували у своїх виступах секретар комсомольської організації механоскладального цеху № 3 Жданна Александрова, секретар парторганізації інструментального цеху В. Г. Зубарев, бригадир бригади інструментальників імені 50-річчя Жовтня В. Г. Гетьманець та інші.

Мітинги протесту відбулися на швейній та вултувській фабриках, на будівельних об'єктах будуправління № 1 тресту «Кіровоградськ-госпбуд», технікумах та вузах Кіровограда.

У ЗБІРНИЙ—СТАРШО-КЛАСНИКИ

Уболівальники цього разу дещо дивувалися. Бо такі рідко почався спортивний сезон у велосипедистів. Адже й дорога, якою повинні промчати спортсмени, ще й від снігу не звільнилася.

Отже була одна перешкода — засніжені стежки. А все інше тут, у міському парку культури «Перемога», свідчить про те, що боротьба буде захоплюючою. І безсумнівно день видався гарний, і настрій спортсменів був піднесений. Щоб взяти участь в міжвідомчій першості області з велосипедистів, на місце старту прибули велосипедисти «Спартак», «Авангард», «Колоса», команда кіровоградської дитячої спортивної школи № 2.

Що ж так рано примусило спортсменів вийти на старт обласних змагань? Цей крес, влаштований на початку березня, був не тільки пробною сідлою і перевіркою якості підготовки спортсменів перед початком спортивного сезону. Треба було виявити кандидатів до складу збірної команди області, яка 21 березня має взяти участь в першості України. І тому закономірно, що кожен спортсмен прагнув виступити якнайкраще.

27 учасників змагань, серед яких і чемпіон України з велосипедистів майстер спорту Віктор Онда, вийшли на старт. Кожен з велосипедистів повинен подолати п'ять разів кільцеву дистанцію (3,6 кілометра).

Вже перші сотні метрів показали, що боротьба буде напруженою. Уболівальники захопили майстерність виконавців тренера Михайла Терещенка з дитячої спортивної школи. Серед лідерів були неодноразові чемпіони області. І все ж з 27 спортсменів, що стартували, фінішував лише не-

СПОРТ

ресікали лише 17. Добре закінчили дистанцію юніори. Першим до фінішу дійшов учень 10 класу Кіровоградської середньої школи № 4 Сергій Гавриленко. Другим фінішував спартаківець Віктор Онда. Третім був десятикласник Кіровоградської середньої школи № 30 Олександр Чотуриак.

Варто відзначити, що ренита вихованців Михайла Терещенка теж були в десятці кращих велосипедистів.

І ось вперше до складу збірної області ввійшли школярі. Через кілька днів наша команда вирушить до Севастополя.

Щасливого фінішу вам, друзі!

В. СЕРГЕЄВ.

ЦЬОГО РАЗУ — НІЧІЯ

Другу зустріч розіграшу весняного призу федерації футболу України, який проходить у Криму, кіровоградська «Зірка» провела з армійцями Києва. Після кількох теплих сонячних днів футбольне поле в Ялті трохи підсохло, і футболісти обох команд могли дещо продемонструвати із свого технічного і тактичного арсеналу. Гра проходила в швидкому темпі, була насичена цікавими, задалегідь задуманими комбінаціями, але найцікавішого — голів — не було. Захисники виявилися сильнішими за нападальників.

Матч закінчився нульовою нічиєю.

Так само не було відкрито рахунку в зустрічі між авангардцями Жовтих Вод і горьківською «Волгою».

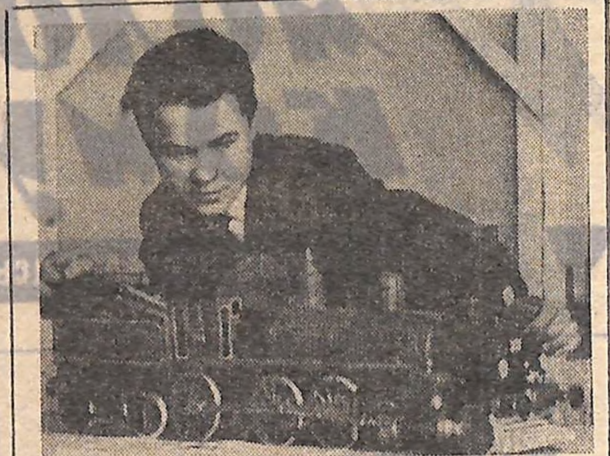
Після двох турів у кіровоградців три очки, у київ — два. По одному очку мають воляни, «Авангард» (Жовті Води) та барнаульський «Темп».

Відбулися зустрічі ще в одній з кримських груп. Миколаївський «Суднобудівник» переміг збірну Ялти (6:1), а симферопольська «Таврія» — футболістів «Кривбасу» (2:0).

У наступному турі, який відбудеться 15 березня, «Зірка» гратиме з футболістами Жовтих Вод.

Горизонт

Сторінка для учнів профтехучилищ № 1

...Поруч стоїть паровоз. Свіжою фарбою виблискує. Здається, постає його на рейки — і він поїде.
На фото: Микола ГОНДЯ (група столярів) біля своєї моделі.
Фото П. Малеева.

19 грудня торік редакція «Молодого комунара» оголосила конкурс на кращу назву сторінки для учнів профтехучилищ. З того часу багато прийшло листів із пропозиціями і проханнями. Пропонуємо вашій увазі один з них:

«Дорога редакціє! Ми, учні Капітанівського профтехучилища № 10, прочитали в «Молодому комунарі», що оголошений конкурс на кращу назву сторінки для нас. Це дуже добре. Бо в нас кожний комсомолец передплачує і читає свою газету. Звичайно, хотілося б прочитати про своїх ровесників, як вони вчать, відпочивають. Пропонуємо назвати цю сторінку «Горизонт». Чому? Бо ми, молодий робітничий клас — це той горизонт, перспектива, майбутнє народу. Кому, як не нам, будувати комунізм і жити в ньому, боротись за мир, щоб наш горизонт був завжди чистим і ясним! Для цього ми і набуваємо найпочеснішу професію — професію робітника і гордимся нею».

Гадано, що учні профтехучилищ області приєднаються до думки капітанівців. Отже, перший випуск «Горизонту» — про Капітанівське профтехучилище № 10, про його підготовку до ленінського ювілею.

КАЖУТЬ, поки не бачиш іншого, своє здається найкращим. Так і в нас було з художньою самодіяльністю. Виступить наш чотириголосий хор і зачарує всіх своїм співом. Думали, що й танцюристів

100-річчю з дня народження В. І. Леніна. Кращі номери відберемо на обласний огляд.

Гурткова робота не занепала. Навпаки, пожавилась. Бо хіба не цікаво Євдокії Луценко (групкомсоргові дванадцятиох групи) приходити на репетиції в танцювальний гурток, а потім послішати до «своїх». Так само і Сергію Оситнязькому, Надії Красній, Катерині Логвиненко — нашим чудовим співакам.

ДОВІРЯЮЧИ, ПЕРЕВІРЯЙ

там нашим рівних немає. І яке ж було наше розчарування, коли на обласному огляді художньої самодіяльності серед профтехучилищ ми зайняли друге місце.

Зібрали ми членів комітету. Мало ми працюємо. От і все. Треба, щоб кожна група показала щось своє.

В рішенні так і записали: «Провести міжгрупові змагання на кращу пісню, танець, художнє читання». А потім зібрали всіх групкомсоргів і культоргів. Поговорили з ними, ознайомили з рішенням.

Тепер кожна група у нас готує свою концертну програму, клуб веселих і винахідливих. З 15 березня плануємо провести огляд-конкурс, присвячений

Ми плануємо зовсім поновити нашу програму — включити ансамбль струнних інструментів (цим ділом у нас займається вся група № 5), ансамбль пісні і танцю. Драматичний гурток теж претендує заявити про своє існування. Зараз він посилено готує п'єсу Коломійця «Фаравони». На роль Одарки ми вибрали Ларису Поліщук, а на Ониська — Володю Пашолка.

Вже два дні залишилось до початку огляду. І ми всі сили кинули на те, щоб він пройшов найактивніше. Кожна репетиція не відбувається, щоб на ній не був присутній хтось із членів комітету.

А. ШЕВЧЕНКО,
секретар комітету комсомолу.

СЛУХАЄМО „АПАСІОНАТУ“

Довго ми роздумували, як поліпшити стан просвітництва. Те, що в кожній групі вивчається біографія Володимира Ілліча Леніна, — одне діло. Хотілося послухати про нього всім разом. Так і вийшла ідея створення ленінських четвертів.

Тепер ми збираємось кожної четвертої дня тижня в бібліотеці і слухаємо розповіді про Ілліча. Як правило, вони супроводжуються програванням записів його голосу або переглядами фільмів.

А ось на одному з четвертів ми слухали музичні твори, які любив Володимир Ілліч. І як було не згадати нам оті ленінські слова «Ні, не людська музика», коли з магнітофона полинула «Апассіоната» Бетховена.

В. КРИВОРУЧКО,
член комітету комсомолу.

В усіх чотирнадцяти залах

В цій кімнаті, яка своїми розмірами відповідає шкільному класові, має розміститись чотирнадцять «залів». Скажемо зразу, що зали ці незвичайні. Інакше саме слово не бралось б у лалки. Так тут називають стелі, які розповідатимуть про певний період життя і діяльності Володимира Ілліча.

Поки що вони в стадії завершення і знаходяться в столярній майстерні, бо робота по виготовленню їх відповідає характеру обраної професії учнів. Але ось поруч стоїть паровоз. Свіжою фарбою виблискує. Здається, постає його на рейки — і він поїде. Тільки ніхто цього робити не буде. Бо його перенесуть з музею Леніна і повісять табличку «Паровоз № 293, на якому Володимир Ілліч переїхав із Росії у Фінляндію. Модель виготовлена групою № 5 столярів».

Виявляється, столярні можуть не тільки з деревом мати справу, а й із залізом. Це, мабуть, від того, що Капітанівське профтехучилище випускає спеціалістів «подвійної» професії. Токарі, слюсарі, муляри, штукатури, малярні набувають тут ще й спеціальність технолога.

Так дуже зручно. Бо робітникам, яких готує МПТУ № 10, на цукрових заводах робота знаходиться не тільки під час сезону цукроваріння, а цілий рік.

Але це тільки теоретично. Насправді ж, коли говорити про те, що зміють капітанівці, то їх по праву можна назвати майстрами на всі руки. Ось майстерня слюсарів контрольно-вимірювальних приладів і автоматика. На стінах, як і годиться, розвішана різна апаратура, прилади. Але учні чомусь працюють за лещатами, клопочуться біля рам і труб.

— У нас термінове завдання райкому партії — виготовити вітрини для газет, — пояснює майстер Аркадій Віталійович Федоренко.

Для цих 18 дівчат і 12 хлопців робота така звична. Бо не вперше їм виготовляти подібні замовлення. Вже з початку навчального року зробили 3 комплекти вітрин, 50 ножиць для різання заліза, обмотали два трансформатори для районної друкарні.

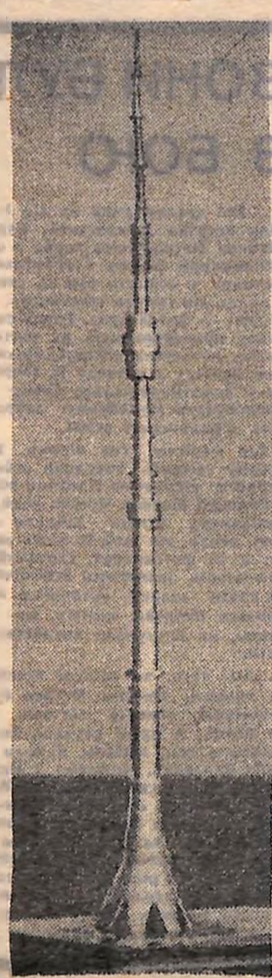
В ленінську кімнату вони готують броневолок, з якого Ленін виступав на Фінляндському вокзалі. Трохи затримались з його виготовленням, бо робили термінове замовлення. Але до першого квітня закінчать обов'язково. В цьому відношенні Сергій Оситнязький, Віталій Киченко, Руслан Єгоров, Валя Довгенко і Віра Бабенко прикладуть всі свої зусилля і вміння.

Ленінська кімната, яка днями стане музеєм, поки що пуста. А макети і експонати, які займуть в ній місця, знаходяться в кабінетах і майстернях. Одні уже повністю готові, інші — довершуються.

Будинок в Ульяновську, де народився Володимир Ілліч, уже готовий. А макети і експонати, які займуть в ній місця, знаходяться в кабінетах і майстернях. Одні уже повністю готові, інші — довершуються.

Взагалі, важко перерахувати все те, що роблять учні Капітанівського профтехучилища в музеї Леніна. Можна лише сказати одне — в ньому буде часточка душі кожного учня.

Г. ПРОКОПЕНКО,
спецкор «Молодого комунара».

«Останківська вежа» — робота групи № 1 і ткаря-технологів (фото агорі).

«Спорудження» будинку Ульянових у Сімбірську підходить до кінця. Але Михайлу СИНЬОВУПУ, Людді ЛЯШЕНКО і Анатолію ПАНАСЕНКУ все ще здається, що вони щось недоділили. Ось і це раз вони звіряють свій макет із малюнком у книжці (анкзу).

Фото П. МАЛЕЕВА.

Початок — з автографа

КАРАЩЕ РАЗ ПОБАЧИТИ, ніж сто раз почути. Мені пригадалось це мудре прислів'я, коли на нашу адресу надійшов лист із Москви, із Кремля. Писав нам особисто Анастас Іванович Мікоян. «Дорогі друзі! — писав він. — Одержав вашого листа і з задоволенням відповідаю на нього». Далі йшла велика розповідь про Ілліча.

Я тримав поцятковані буквами аркуші паперу, читав їх, і мене охоплювало якесь незвичне почуття. Здавалось, що в моїх руках єдине джерело, яке належало лише нам, а всі мої відомості про Ілліча — то лише струмочки, що беруть свій початок саме звідси. Володимир Ілліч постає переді мною саме таким, яким його змальовував Анастас Іванович.

Такої активної загальноучнівської лінійки, яку у нас чомусь називають «розводом», ніхто не пам'ятає. Ми проводимо її щодня для того, щоб довести план роботи на день. Цього ж разу було лише одне оголошення про нашу новину. А перші зачитали лист. Реакція була просто-таки бурхлива. Виступали представники кожної групи. Всі пропозиції виливались в одну — написати А. І. Мікояну листа і завітати в його особі Комуністичну партію, що учні Капітанівського профтехучилища будуть гідними ленінцями. А комсорг групи № 12 (контрольно-вимірювальний приладів і автоматика) Євдокія Луценко виступила з ініціативою «боротися з сьогоднішнього дня за звання групи імені Леніна».

І виступ не сприйнявся як вихваляння. Група № 12 у нас вважається найкращою.

З цього, власне, все й почалося. Наших учнів піби хтось підмінив. А про дванадцятку групи і говорити нічого. Зайде Аркадій Віталійович Федоренко (майстер їхній) в учебну частину і поділиться:

— Я, бувало, місяцями б'юся з ними за успішність і дарма. А тепер за тиждень навіть трійки повипраляла.

Підводять лише один учень. І старший він хлопець. І сам переживає, що тигне групу назад. А от не виходить у нього з кресленням — і край. Дійку має. Взялись тепер за нього всі гуртом. Після уроків самі ж товариші працюють з ним додатково. На канікулах навіть додому не пустили — примусили вчитись.

Майже таке ж становище і в групі № 14 слюсарів-технологів, яка бореться за звання «Резерв бригади комуністичної праці».

ВЗАГАЛІ, в нашому училищі нема жодної пасивної групи, навіть учня. Особливо зараз, коли їде велика підготовка до ленінського ювілею. Що в нас робиться до цієї дати? Наблили масова і, як сказав, копійка робота по створенню музею Леніна. До цього часу в нас була кімната Леніна. Було в ній кілька стелів, плакатів та картин. В цій кімнаті ми проводили читання лекцій, перегляд кінофільмів. Після одного такого заходу зібрались вчителі і почали говорити, що треба було б переобладнати цей куточок, доповнити його новими матеріалами. Вирішили організувати учнівську раду по створенню музею. З кожної групи було обрано по представнику. А очолили її до речили мені.

Провели засідання. Цікаво воно пройшло. Кожен член ради (він же представник групи) висловлював пропозиції з приводу виготовлення макетів для музею. Тут же ми написали і заочної подорожі по ленінських місцях.

Перше, куди ми написали, — це в місто Ульяновськ, директору музею Леніна, потім в — Шувійське, в Москву, в Центральний музей. Відповідей довго чекати не довелося. Ішли листи з матеріалами про воєду.

Училище дуже захоплювало. Кожний день пишались нові пропозиції, давались поради.

Якось в журналі «Крестьянка» ми прочитали, що в Горках живе Михайло Васильович Шульбін, в квартирі якого відбувались збори з участю Леніна і Крупської. Вирішили написати йому. І що ж? Відповідь прийшла. Навіть фотографію Михайло Васильович прислав, де зафіксований Ілліч в оточенні селян.

І отак кожен день у нас якась новина. Наш музей поповнюється новими матеріалами.

Проте ми не обмежуємось лише тим, що пишемо листи, просимо, потім чекаємо відповіді. У нас стало законом — кожен учень повинен зробити свій внесок в музей Леніна. Більшість учнів захопилась виготовленням макетів. А інші збирають листівки про Ілліча, значки.

А нещодавно ми виготовили «Ленінську книгу трудової слави» і оголосили, що до неї будуть занесені імена відмінників навчання, громадських активістів, переможців конкурсів на кращий твір, альбом про Леніна. Можете уявити, яким стимулом в навчанні і праці став цей захід.

М. ЗАЧЕНКО,
заступник директора по культурно-виховній роботі.

КНИГИ ПЯТРАСА ЦВІРКИ

до 60-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

«Я відчуваю близькість тих, незримих, які заснули непробудним сном біля стін Сталінграда, на дніпровській, на німанській землі», — писав у своїй останній книзі відомий литовський прозаїк Пятрас Цвірка (1909—1947). Він послідовно прийшов від антиліберальних і революційних мотивів («Першої мессі», поетичного збірника, конфіскованого в 1928 році сметонівською цензурою буржуазної Литви, до антифашистських і національних мотивів у оповіданнях про війну та ідей дружби й братства радянських народів у останніх своїх новелах.

До 60-річчя від дня народження Пятраса Цвірки, яке ми відзначили 12 березня цього року, вийшов тритомник його оповідань і романів російською мовою. Всесоюзний читач має познайомитися з героями литовської прозаїки: з мужиками, які не можуть добитися правди у волосного старшини («Захід у Нікській волості»), з хлопцем, який мріяв вічно на коні скакати, героєм однойменного оповідання; з пастухом Сімасом Андріаном, «всіх корів капітаном», як співає про себе герой «Цукрових баранців»...

Живучи інтересами народу і перекладами ідеями часу, П. Цвірка не мислив літературу позатендеційно; із власного досвіду він знав, що твори «носять риси соціального характеру», що «часто й самий імпульс писати виникає з-за соціальної нерівності, суперечностей і розчужень, які переважають у нашому суспільстві». Відчуття соціальної нерівності було першоімпульсом не тільки ліричної новелістики П. Цвірки, а і його сатири, класичний зразок якої читач знайде в романі «Франк Крук» (1934). Галерея сатиричних персонажів цього першого в литовській літературі сатиричного роману гідна пера Гоголя, можливість впливу якого допускає литовська літературна критика. Особливо колоритний образ Франка Крука, жвавого брук-

лінського трунаря, який, освоївшись у діловому світі Америки, зробив смерть засобом свого збагачення. «Ім'я Франка Крука, — писав П. Цвірка, — увійшло в народну мову як синонім шахрая і хитрого ділка».

Соціальна нерівність — основний мотив дій і вчинків героя роману «Землягодувальниця» (1935). Образ Юраса Тарутіса — образ людини, яка від видимості щастя землероба-одинака приходить до потреби класової боротьби. З соціально-психологічного боку Тарутіс — носій думок нової людини, психології колективіста, якому не байдуже суспільне життя.

Роман «Землягодувальниця» став найбільш прогресивним явищем у прозі П. Цвірки. У передмові до тритомника М. Слущкіс пише: «Литовська радянська літературна критика одногласно відзначає, що таір Цвірки поклав початок методу соціалістичного реалізму в литовській літературі».

В 1936 році Пятрас Цвірка втретє виступив новатором у крупному жанрі. Цього разу він створив роман у новеллах «Майстер і його сини». Зовнішніми композиційними ознаками він подібний до створеного на рік раніше українського роману в новеллах Ю. Яновського «Вершники». Проте самим стилем — лірично-гумористичною оповіддю, густими народними фантазуювками, а також героями багатогорно «Майстра і його синів» нагадують безсмертного «Кола Брюньона». Долю героїв роману прикрашає тільки їхній оптимізм, величезне бажання щасливого життя, але письменник дивиться на них з радістю і надією. Роман був останнім закінченим полотном великого жанру.

Близький товариш П. Цвірки, співавтор памфлету «Адольф Гітлер. Кар'єра диктатора» поет А. Венцлова писав про потребу зробити переклади на литовську мову кращих творів М. Рильського. Останній ще до цього заявив: «Я особисто вважаю своїм обов'язком віддати всі свої здібності справі перекладу литовських поетів». Чекає на свого українського перекладача і проза основоположника новітньої литовської літератури Пятраса Цвірки; переклади його творів сприятимуть тому нашому «аркоджуньому перевисанню до народів», про яке писав П. Г. Тичина, яке стало органічною потребою радянської людини.

М. КОДАК.

м. Кіровоград.

ПІДЦІЯТЬ п'ять років тому під час ливерження одного з них, землетрус повністю зруйнував Рабаул. І столицю австралійських колоніальних володінь звідси перенесли на Нову Гвінею до порту Морсібі; а Рабаул із столиці перетворився на іррегулярне місто. В ньому тепер великий завод по переробці копри, чимало магазинів, низка дрібних майстерень. Нам обіцяють показати два дніва Нової Британії: завод і вулкан... На подвір'ї заводу і далеко за його межами над усім містом — солодуватий дух копри. Велетенські корпуси цехів: один, другий, третій. Ось копри вивантажують у бункер; у тому он цеху її роздобріюють, а тут у чан летять ріка олії. До цеху пришвартовано танкер: його наповнюють олією і — в Австралію. Нас хотіли вразити грандіозністю заводу, цифрами: стільки-то переробляється копри. Що ж, багато. Та власні старання, пане директоре, марні! І коли я згадаю Рабаул, переді мною постають не гігантські цехи, не хвиляста ріка олії, а згорблені постаті меланезійців, що в мовчанні схилилися над чанами...

Шхуна, на якій двоє хлопців із тамтешньої вулканологічної станції щодня відвідують підніжжя Рабалакала, заміряючи в місцях, де б'ють гарячі джерела, температуру води, сьогодні вранці під проливним дощем відчалала від порту.

Нас дванадцять — професор Володимир Григорович Корт, заступник начальника експедиції Олександр Гончаренко, океанолог, морський геолог, матроси. За годину ми вже коло рибальського поселення Матуші, біля підніжжя самого вулкана.

Коли шхуна пристала до берега, один з тубільців від'язав невеличкого човна і відплив до мису заміряти температуру води. А тим часом ми прямо з борту пірнаємо, озброєні масками і ластами.

Тут неглибоко. Це так звана банка Маккензі. О, скільки навколо коралів і яких чудесних! Таких я ще не бачив ні на Таїті, ні на Фіджах, де корали, дійсно, неперевершеної краси. Все двоє всією кам'яними квітками найрізноманітніших форм і розмірів.

Але нас попередили, що у водах тутешніх нові отруйні змії. І змії з'явилися — оп одна, як стріла, мчить до мене, і я вже чимдуж квалюся до шхуни; але й тут, під кілком шхуни, на дні, бачу, सर्чуєна в кільце лежить змія. Ні, води ці не по мені! І я вилашу по борту. Ну, що ж, я бувач у чечерах на острові Родрігес, неподалік Африки, пірнав на глибини в Тихому океані; на Гавайях ходив на потухлий вулкан, а от у самий кратер діючого так і не довелося зазірнути. Тепер трапилася нагода.

Знизу бовако дивитися — це велетенське схили якого застигли потоки магми. Невеличке, перепалене, переплавлене каміння і велетенські, викинуті з глибини Землі кам'яні брили; жоють шматки сірки. Схили порослі чагарниками і травою, але чим вище, тим зеленіше дедалі зникає, і вулкан постає у всій своїй похмурості — гола, проклята богом і людським земля!

За місцевим меланезійським повір'ям, у вулканах живуть злі духи. Взагалі, меланезійці твердо переконані, що навколишні ліси й води повні злих духів, та цей, що під землею, особливо лютий. Варто йому обуритися на людей, як він починає ворухтисся, і тоді — землетрус, а з кратера вивирається вогонь... За невеличким побічним кратером, метрів за двадцять вгору, основна вивра. Шість грандіозних важок узяти! Кратер — демонічна котловина, в якій може амтиситися ціле село. Дно замулене. Жовтіють, схили і сірки, а з нав-

Продовження. Початок в газеті за 1—15, 25, 27 лютого, 1, 4, 6, 11 березня.

Леонід ТЕНДЮК

колишніх щілин вириваються задушливі гази. На цій високості, над прірвою смертоносною дме шалений вітер і січе дощ: зається, хтось злий жбурляє в обличчя дрібненькими камінцями. По вірвовах, прив'язаних до валуна, спускаюся вниз. За мною летять камінці, дошкульно б'ють по ногах, і там, на горі, мене вже, чуло, попереджують бути обережнішим. Чим нижче, тим задушливіше. Смердить сіркою неймовірно! Дно. І я наближаюся до щілини: прислухаюся: там клекотить. І звідти пахнуть теплом, таким теплом, що обіймає руку, якщо її підставити хоч на мить.

«Витязь» — викладаю з камінців на дні кратера і, радий, що, нарешті, вдалося заглянути в бездонні очі землі, піднімаюся вгору.

А потім далеке поселення, довля морських черепах. На острові Нова Британія кілька племен. Є плем'я Соція, плем'я Рибі. Яюсь ми забрели далеко від Рабаула, на крайній, південно-східній мис. Ми — це радіооператор Володимир Сахаров, океанолог Кіріло Чокотило і я. Тихо білися хвилі об кораловий підніжжя берега. Перешітнувалося палювоне гілля. За два десятки хвилок загубилися в гушавині. Це поселення рибалок і ловців черепах — плем'я Співів Хвостаті Рибі. У кожного з них біля лівого ока витатульовані візерунки химерних риб. Ми всілися біля човна-катаванара. Мовчазні, некапанні меланезійці ладнилися ловити черепах.

Морський бриз дихав теплом, здіймаючи на воді легкі хвилі. Було задушливо, хоч сонце схилилося на відпочинок.

Щось із п'ятнадцять юнаків зайшли у воду, кинули туди велетенські сіті. Старий папуас (на Новій Британії, крім меланезійців, живуть і папуаси, вихідці з Нової Гвінеї), пожувавши якийсь кров'янисто-червоне коріння, виплюнув у лагуну — на вдачу, значить, щоб ловилися черепахи. А на березі жінки, дітлехи і ми, гості, затамувавши подих, дивимося на цю химерну церемонію і слухаємо, як співає син джунглів Толулуай — юнак, який усі ці дні, скільки ми перебували в Рабаулі, весь час ходив за нами.

В центрі Рабаула — базар. Чого тільки не побачиш тут! Різноманітні фрукти. Сітвіні коріння, овочі, яких на нашій мові нема і назви. Базар не схожий на ті, що ми бачили в Індії чи на Цейлоні. Якщо там галасливості юрби, то тут, навпаки, теде пригломше мовчання і похмурість.

На землі, де на банановому листі, а де й так, лежить крам. Біля нього — мовчанні продавці. Вони спустилися з гір. Білішність а них — у чударнацьких татуировках; в одних — лише обличчя, в інших усе тіло розмальоване.

Переді мною дівчина, чарівна дикунка. Тіло її з голови до п'яток у візерунках; здається, на ній смугастий тільник, який у нас носять матроси. Коли вона народилася, чоло її стигнуло стрічкою з кори, і голова тепер, як і в кожного меланезійця, видовжена вгору — вниз ж волосся немає, бо голяться під «макитру».

Фунти, шлішині, але тут же й шовині користуються іншими гримми. На виступі стобачку називають по кілька десятків черепашок.

(Далі буде).

НА ТЕМІ ЖИТТЯ

Диспут «Моя місце в житті» провела міська бібліотека № 2 і рада клубу старшокласників оренжеського Будинку піонерів.

Суперечки народжувалися після кожного виступу. Та це й не дивно. Адже кого у 15—17 років не цікавлять такі питання як «Красиве жит-

тя». «Любов до людей» тощо?»

С. БОГДАНОВА.

ЮВІЛЕЙ УЧИЛИЩА

У Знам'янському залізничному клубі Імени В. І. Леніна відбувся вечір, присвячений 25-річчю від дня заснування міського професійного училища № 3. На вечорі були колишні

випускники училища та почесний гість — Герой Радянського Союзу П. Е. Рильніков.

К. КЛИМУШКО.

ПРОДОВЖЕННЯ ЛІТОПISY

ДО ВИХОДУ В СВІТ ДРУГОГО ТОМА КНИГИ «УКРАЇНСЬКА РСР У ВЕЛИКІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ВІЙНІ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ 1941—1945 рр.»

Вийшов другий том книги «Українська РСР в роки Великої Вітчизняної війни Радянського Союзу 1941—1945 рр.», підготовлений Інститутом історії партії ЦК КП України — філіалом Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПКР — з участю науковців Інституту історії Академії Наук УРСР, викладачів вузів республіки і воєнних істориків.

У другому томі висвітлюються події з листопада 1942 року по грудень 1943-го — періоду корінного перелому в ході війни.

ВЕЛИЧЕЗНІ ЗУСИЛЛЯ Червоної Армії і радянського народу, нечувані масовий героїзм солдатів, партизанів, підпільників, трудових подвижників, колгоспників, мудре керівництво Комуністичної партії, полководницький талант і розум радянських воєначальників увіпналися грандіозною перемогою під стінами Сталінграда, де німецько-фашистські війська були розгромлені.

Контрнаступ Радянських Збройних Сил зимою 1942—1943 рр. на південному крилі радянсько-німецького фронту,

що розгорнувся після Сталінграда, поклав початок визволенню Радянської України. Спроби фашистських військ вали ініціативу в свої руки і почали контрнаступ у західній частині Донбасу і на Харківському напрямі були зрвані.

Слідом за Сталінградом відбулася величезна битва під Курськом, де Червона Армія остаточно закріпила за собою стратегічну ініціативу.

Восени наші війська форсували Дніпро. Боротьба населення проти гітлерівців та їх посібників набула всеохопного характеру.

Зразки незламної волі, високої свідомості та ініціативи в боротьбі з окупантами показували також трудящі Кіровоградщини. Особливу улагу приділяли підпільники організації диверсій і саботажу на транспорті, військових об'єктах і підприємствах, які обслуговували фашистську армію.

У томі розповідається, що на залізничному вузлі Знам'янка активно діяла підпільна група залізничників В. Ю. Рожкова, яка мала зв'язок з секретарем Кіровоградського підпільного обкому М. М. Скиркою.

Підпільники організували аварійні поїзди, викрадали з вагонів зброю та боєприпаси і надсилали на партизанські загони.

Народні месники знищували біржі праці, списки тих, кого мали вигнати на каторгу, організували збройні наскоки на коповий команди й поїзди, в яких радянських людей вивозили в Німеччину. Особливо велику бойову роботу в справі врятування радянських людей від фашистської каторги проводили з'єднання й загони під командуванням І. Д. Діброва, А. С. Куценка, С. І. Доженка та інші.

Підпільно-диверсійна група під керівництвом В. О. Репніча, що діяла на території Бобринського і Устимієвського районів, врятувала від німецького рабства понад 500 чоловік.

Підпільники зрвали фашистський план мобілізації робочої сили для Німеччини в Знам'янці, Долішній та інших населених пунктах Кіровоградської області. Члени підпільно-диверсійної групи села Казарини Знам'янського району під керівництвом В. П. Пономаренка знищили німецького команданта станції Трешівка.

Масовий саботаж, диверсії, збройна боротьба та інші форми опору окупантам — все це було серйозним вкладом трудящих Кіровоградщини в справу розгрому фашистських загарбників.

НАЧНІ РЕЗЕРВИ для створення нових партизанських загонів підготували на території Кіровоградської області підпільні партійні організації Кіровограда, Знам'янки, сіл Воляного, Калінівки, Веселого Кута, Богданівки та інших населених пунктів Знам'янського та Нововороського районів. Спиралося на ці резерви, організаторська група (командир І. Д. Діброва, комісар С. З. Дюрак), висаджена у порожньому тилу в січні 1943 року, за допомогою підпільного обкому партії швидко виростає в загін Імени Ворошилова, у складі якого налічувалося до 700 осіб.

У великі загони перетворилися організаційні групи, очолювані М. П. Криштолем, Я. Є. Тараненком, С. І. Петровим і С. С. Гуровим, Д. О. Корнишовим і К. М. Тихоходом, І. М. Борзовиковим і М. І. Тетяком, І. Ф. Присяжником і Г. Я. Джатієвим та багатьма іншими.

Поволенням партизанських загонів і підпільних організацій Кіровоградської області були також військові, які в свій час опинилися в оточенні і не змогли перейти ліній фронті для з'єднання з діючою армією.

Достіть часто радянські офіцери й політраціоніки стали організаторами і керівниками партизанських загонів, підпільних організацій і груп.

За перше півріччя 1943 року підпільні партійні організації

Кіровоградської області створили 15 партизанських загонів і 29 підпільно-диверсійних груп. Тільки в районі Знам'янки, Чигрини, Олександрії влітку діло 23 партизанських загонів і групи загальною чисельністю 10 тисяч чоловік. В результаті бурхливого зростання загонів в Черномому, Чугівському і Нерубайському лісах створилася велика партизанська зона, яка завдала чимало клопоту фашистській групі «Україна».

На сторінках тома можна знайти дані про те, як під впливом успіхів радянських військ і початку масового вигнання німецько-фашистських окупантів з радянської землі зростає і посилюється бойова активність партизанських загонів.

Відлучні удари наносили на ворожих комунікаціях партизанські загони Кіровоградщини.

Вони систематично зривали роботу вузлової станції Знам'янка та залізничних ліній Знам'янка — Кіровоград, Знам'янка — Сміла, Знам'янка — Кременчук.

Ніше в липні диверсійні групи загону імені Ворошилова під командуванням І. Д. Діброва та комісара К. І. Сабанського сім разів підірвали залізничне полотно і пустили

Плакат 1942 року. Художник В. І. Косіян.

під укіс 15 ешелонів противника. В цих операціях особливо відзначився О. Г. Каїтонов.

Відчуваючи постійну нестачу вибухових речовин, партизани нерідко влаштовували залізничні диверсії, підкопували колії, переводили стрілки або розводили рейки.

Коли частини 5 гвардійської армії Другого Українського фронту в грудні 1943 року визволили Олександрію, перед військами постало завдання не затримувати наступу військ Знам'янки. Істотну допомогу Червоної Армії в боях за Знам'янку подали кіровоградські партизани. Вони разом з військами вирішили шляхи відступу ворога на Кіровоград. 9 грудня частини

(Закінчення по 4-й стор.)

І. Д. ДІБРОВА — командир Кіровоградського партизанського загону, розмовляє з 63-річним партизаном Я. І. СІРЕНЧЕНКОМ.

СПОРТ

Близько 60 юнаків і дівчат оволодівають майстерністю верхової їзди в Миколаївській обласній кінно-спортивній школі. Тут виховано шість майстрів спорту СРСР і три кандидати у майстри. Майстри спорту Юрій Зябров та Ігор Ектов входять до складу збірної команди країни. Тепер спортсмени під керівництвом свого наставника А. Зозулі готуються до першості УРСР.

На фото: кандидат у майстри спорту Ніна Сивкова перед тренуванням.

ВІД РЕДАКЦІЇ. На жаль, про кінний спорт кіровоградський читач нині може знати лише з матеріалів інших областей. Де ж наші спортсмени, які не так давно славилися в республіці? Чекаємо відповіді з обласної ради товариства «Колос».

Курс чемпіонів — СТОКГОЛЬМ

Одинадцятого березня в Стокгольмі виступили хокеїсти збірної СРСР для участі в черговій першості світу. В нашій команді — сім новачків. Ось кого включили у збірну її тренери Аркадій Чернішов і Анатолій Тарасов: воротарі — Віктор Зінер («Спартак») і Віктор Пучков («Автомобіліст»), захисники — Олександр Рагулін,

Віктор Кузькін, Ігор Ромішевський, Володимир Лутченко (ЦСКА), Євген Подальєв («Спартак»), Віталій Давидов (московське «Динамо»), нападальці — Євген Зімін, Вячеслав Старшинов, Олександр Якушев («Спартак»), Олександр Мальцев і Володимир Юрзінов (московське «Динамо»), Анатолій Фіров, Володимир Вікулов, Борис Михайлов, Володимир Петров, Валерій Харламов і Євген Мишаков (ЦСКА). Кореспондент ТАРС В. Дворнов попросив старшого тренера збірної СРСР А. Чернішова прокоментувати склад нової збірної. Перш за все, вона значно помолоділа, з'явилися сім дебютантів. Воротар Пучков, що добре зарекомендував себе у матчах першості СРСР і під час поїздки другої збірної в Канаду, захисники — Подальєв і Лутченко, незважаючи на свою молодість, вивчено грають в основних

складах наших провідних клубів «Спартак» і ЦСКА. Кращий нападальний чемпіонат Європи серед юніорів Миліцев і молодіжна трійка арміїдів — Харламов — Петров — Михайлов. Як видно, відсутні вестерні Александров, Коноваленко, Зайцев, Іонов, Мобесен і Полунов, що знизив спортивну форму. Через хворобу в останній момент вилучив збірної Борис Майоров, який п'ять років був капітаном команди. У збірну після річної перерви повернувся О. Якушев, І. Юрзінов, що листував у Стокгольмі в 1963 році. Ми довго думали, на якому варіанті зупинитися — з шістьма захисниками чи чотирма ланками нападальних, і прийняли рішення весті в Стокгольм три пари захисників. Щодо ланок нападлу, то, мабуть, ми будемо вярвати складом. (ТАРС).

СЕЗОН, ОСОБЛИВИЙ У ВСІХ ВІДНОШЕННЯХ

Формула розіграшу чемпіонату СРСР з футболу знову змінилася. Минулого року літній титул виборювало 20 найсильніших клубів країни, котрі зустрілися один з одним по два рази — на своєму полі і в гостях. Тепер двадцять клубів почнуть боротьбу не в одному турнірі, а в двох рівнозначних, по десять клубів у кожному. Ці малі турніри (двоколові) закінчатся в середині сезону. За їх результатами буде визначено 14 кращих клубів (по 7 з кожної групи), які і розіграють золоті, срібні і бронзові медалі в новому двоколовому турнірі.

Як бачимо, футбольний чемпіонат СРСР 1969 року буде проведений в два етапи: спочатку групові турніри, потім — фінальний.

З 1970 року формула розіграшу чемпіонату СРСР з футболу (і у вищій, і у другій лігах) буде виглядати так: 17 найсильніших клубів країни почнуть розігрувати між собою чемпіонський титул у класичному двоколовому турнірі, а 40 клубів другої ліги будуть визначати двох переможців у таких же турнірах, але з участю 20 клубів у кожному. Переможці обох турнірів другої ліги будуть одержувати право грати наступного року серед еліти разом з двома найсильнішими клубами вищої ліги.

Чи вдала нова формула розіграшу чемпіонату СРСР? Як вважає більшість радянських спеціалістів, майбутнє зменшення кількості клубів у двох лігах, особливо у вищій, буде сприяти прогресу у грі провідних клубів країни, у поліпшенні навчально-тренувальної роботи, у стосунках клубів і національної збірної, тобто загальному прогресу радянського футболу.

Не можна не погодитися, що у чемпіонаті СРСР 1969 року, на другому етапі боротьби, коли вже визначаться 14 клубів майбутньої вищої ліги, для деяких клубів-середняків, які, скажімо, займають місця з 10 по 14, не буде сенсу боротися за очки, тобто за перемогу у кожному матчі. Вони забезпечать собі легке життя і, не маючи шансів претендувати на

медалі, скоріш усього не витратять сили заради того, щоб зробити два-три кроки вперед по східних турнірних таблицях. Така одна із негативних сторін наміченої формули розіграшу. Правда, і в ній можна знайти дещо підбадьорливе. Так, тренери клубів, що забезпечили собі місце під соцем, але не претендують на медалі, можуть використати фінальний турнір для експериментів із складами, випробування молодих футболістів, награвання нових ланок і нових тактичних схем. Цей аргумент строго говорять, не дуже переконливі, бо взяті із галузі перебацькає але на нього все ж можна посперитися. Зате дуже цікавою, просто захоплюючою обіцяє бути боротьба у двох групових турнірах, де будуть визначатися сімки, і у в тішому турнірі шести, котрий дасть путівку у вищу лігу ще двом клубам. Звичайно із вищої ліги в другу переходить один клуб. Тепер така доля буде загрожувати чотирьом клубам, і це примусить всіх прямо зі старту почати боротьбу за місце серед найсильніших.

Боротьба у наступному чемпіонаті СРСР почнеться без розвідки, і уже у квітні-травні радянські любители футболу стануть свідками гострих, безкомпромісних поєдинків. Такі плесні і мігуні формули розіграшу чемпіонату СРСР 1969 року. Чого тут більше — плесні чи мігуні, сказати зараз важко, тим більше, що багато чого стане ясно лише в процесі чемпіонату. Але, як мені здається, для радянського футболу це питання і не має особливого значення. Один сезон може бути і не дуже вдалим.

Памічена на 1970 рік формула розіграшу: 17 клубів, що виступлять в єдиному двоколовому турнірі, мабуть, дозволить клубам виробити найбільш доцільний ритм учбово-тренувальної праці, встановити взаємовигідні відносини з керівництвом національної збірної і мати резерв часу для проведення товариських і офіційних міжнародних зустрічей.

Олексій ЛЕОНТЬЄВ, майстер спорту, (АПН).

ШАХИ
НА ПРИЗ
«МОЛОДОГО
КОМУНАРА»
БЛІЦ-ТУРНІР
МОЛОДИХ
ПЕРШОРОЗЯД-
НИКІВ
КІРОВОГРАДА
ВІДБУДЕТЬСЯ
16 БЕРЕЗНЯ Ц. Р.
У ПАЛАЦІ
ПІОНЕРІВ.
Початок об 11 годині.

ТЕЛЕЕКРАН
ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД
ЧЕТВЕР, 13 березня. Перша програма. 11.00 — Телевізії. (К). 11.10 — «Голова». Художній фільм. І серія. (Кіровоград). 17.00 — «Пінгвін». Паровозик із Ромашково. Мультифільми для дітей. (К). 17.40 — «Голубий екран — школярів». Про те, що теорія відносності? (Кіровоград). 18.10 — Інформаційна програма «День за днем». (Кіровоград). 18.50 — «У нашому місті — весна». Передача, присвячена 25-річчю визволення Херсона від німецько-фашистських загарбників. (Херсон). 19.25 — Кубок володарів кубків європейських чемпіонатів з баскетболу. ТТТ (Рига) — «Вісла» (Краків). 20.00 — Міжнародний огляд. (К). 20.30 — Інформаційна програма «Час». (М). 21.15 — Програма кольорового телебачення. (М). 23.00 — «Веселий пісескоп». Виступ В. Дудлера. (К).
Друга програма. 17.40 — «Ім'я твоє — вожатий». (Одеса). 18.30 — Телевізії. (К).
П'ЯТНИЦЯ, 14 березня. Перша програма. 10.00 — Телевізії. (М). 10.15 — Для дітей. «Приходь, казко». (М). 10.45 — Кіножурнал та художній фільм «Голова». Друга серія. (Кіровоград). 17.10 — До 60-річчя АН УРСР. «Шукачі скарбів пародик». (К). 17.40 — «Держава — це ми». (К). 18.00 — «Музичний салон». (Кіровоград). 18.30 — Досвід передовиків — всім. (Кіровоград). 18.45 — Наші оголошення. (Кіровоград). 18.50 — «Знайомтеся — нова пісня». (К). 19.10 — «Наш прем'єр». В. Собко. «Десять днів шаста». Перша частина. Телеспектакль. (К). 20.00 — Міжнародні змагання з легкої атлетики. СРСР — США. (М). 21.15 — Естафета новин. (М). 22.00 — Чемпіонат СРСР з баскетболу. ЦСКА — «Будівельник». (К). 22.45 — «Галанти твої, Україно». Концерт народного хору села Добровляни Тернопільської області. (Львів).

ХРОНІКА ЗМАГАНЬ

ОЛЕКСАНДРІЯ. Тут триває першість міста з ВОЛЕЙБОЛА. За чемпіонський титул борються 12 найсильніших команд ДСТ «Авангард». Після четвертого туру змагань лідирують спортсмени електромеханічного заводу та заводу ПІДИОМНО-ТРАНСПОРТНОГО ОБЛАДНАННЯ.

СУМІ. Захищаючи спортивну честь області, чемпіон обласної ради ДССТ «Колос», ліжнички Златопільського сільськогосподарського технікуму, вийшли в п'ятірку кращих. На трикілометровій дистанції найкраще виступили МАРІЯ ЗАЙВА, виборовши 3 призове місце. На 4 місці — Тамара Пономаренко, Тетяна Шарпило була шостою.

КІРОВОГРАД. У змаганнях жіночих волейбольних команд міста, влаштованих на честь міжнародного жіночого дня 8 Березня спортсменки ДИТЯЧОЇ СПОРТИВНОЇ ШКОЛИ № 2 у фінальному матчі перемогли своїх суперниць з машинобудівного технікуму (3:0) і стали володарями кубка.

ПРОДОВЖЕННЯ ЛІТОПІСУ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Червоної Армії і партизани спільними силами визволили від гітлерівських окупантів Знам'янку — важливий залізничний вузол Правобережної України.

Героїчний подвиг у цих боях здійснив командир кулеметного взводу 140-стрілецької дивізії Ємельяєвко. Він, як і О. Матросов, захрипів тлом вогневу точку і забезпечив просування свого батальйону.

У СЕРЕДНІЙ ГРУДНІ протиник посланів опір радянським військам, які наступали на правому березі Дніпра. Фашистське командування намагалося фланговими ударами ліквідувати плацдарми радянських військ. Зосередившись в районі Кіровограда і Кривого Рога потяри танкові дивізії, гітлерівці завдали тут контрудару по головному угрупованню Червоної Армії у напрямі Інгуло-Кам'янка — Новгорода.

Розгорнувшись кровопролитній бої. Військова Рада 2-го Українського фронту наказала військам організувати несприятливу оборону.

З величезною енергією працювали солдати і офіцери. Командир гармати 116-го гвардійського артилерійського полку сержант Альохін від імені своєї обслуги заявив: «Наказ Військової Ради 2-го Українського фронту мобілізує нас до смерті, але не віддати кров'ю здобуту часточку Правобережної України. Я залезну командувати, що жоден фашистський танк, в якій би шквалі він не був, не пройде через мою гармату. Всі поляжимо на полі бою, але «тітра» і «тітра» не пропустимо».

Радянські війська встояли, контрудар ворога провалився. Відбивши натиск противника,

війська 2-го Українського фронту з 20 грудня перейшли в оборону і почали підготувати до нових наступальних операцій на Кіровоградському і Криворізькому напрямках.

Таким чином, за час наступу з 14 листопада по 20 грудня війська 2-го Українського фронту зайняли Черкаси, Чигирин, Знам'янку і висулилися на підступи до Кіровограда.

У ТОМІ яскраво висвітлюється, як швидко просування Червоної Армії викликало величезну радість у всього радянського народу, нове піднесення активності підпільних організацій і партизанських загонів Кіровоградщини.

У дні переможного наступу радянських військ ЦК КП(б)У та Уряд УРСР у своїх зверненнях та закликах до українського народу поставили перед трудящими, які ще перебували у фашистській неволі, ряд нових конкретних завдань в боротьбі проти окупантів.

На кінець 1943 року в багатьох окупованих районах України в безпосередній збройній боротьбі з загарбниками вступало все більше населення.

Як тільки партизанський загін імені Ворошилова під командуванням І. Д. Діброми, що діяв у Кіровоградській області, визволив від окупантів розташовані поблизу лісу населені пункти — Вдовичин хутір Чигиринського району, Кам'янку і Плоске Знам'янського району, в них була відновлена Радянська влада, створені загони самооборони. Усе населення піднялося на боротьбу з окупантами. Жителі охороняли села, ходили в розвідку, жінки і діти доглядали поранених.

Госпіталь, організований в селі Веселий Кут Єлсаветградського району, надав допомогу 600 пораненим пар-

тизанам та червоноармійцям. Медицини сестрами в госпіталі працювали 10 місцевих дівчат.

Копоспінки села Веселий Кут разом з партизанами за добу побудували переправу через річку Інгульць, розширили тим самим зону бойових дій загону.

Пізнавши цю переправу значною мірою полегшила частині Червоної Армії наступ на Знам'янку.

Відвагу і героїзм у боротьбі з окупантами виявило багато жителів партизанських сіл. 12 чоловік з села Дмитрівка Знам'янського району напали на німецький склад, захопили кулемет, автомати й перейшли в партизанський загін. Жителі сіл Світлопілля й Нової Праги Новопрзького району збрали велику кількість боєприпасів і, ризикуючи життям, доставили їх партизанам.

У загін шотланди приходили й прихизджені представники сіл, привозили партизанам

Тракторна бригада Героя Соціалістичної Праці П. М. АНГЕЛІНОЇ (друга зліва).

зброю, боєприпаси, подарунки, просили порад, вимагали бойових завдань.

Населення ні з чим не рахувалося, щоб знизити німецьких загарбників, зазначається в звіті одного із загонів. Таку ж одинку знаходимо ми в багатьох партизанських документах.

«Майже 60 тисяч громадян області брали участь у партизанській боротьбі», — свідчить секретар Кіровоградського обласного обкому КП(б)У М. М. Скірад.

У лісах Чорному, Чутівському, Нерубайському, в Холодному Яру знаходилися десятки тисяч радянських громадян, які рятувалися від вигнання на фашистську каторгу в Німеччину. У районі лісів майже все населення допомагало партизанам.

В кінці відмічається, що бурхливо зростали партизанські загони і в південних, степових районах України.

Десятки груп, з яких ввійшли ці загони, в момент закінчення у ворожий тил (червень — серпень 1943 року) налічували 141 бійця, а тому числі 80 комуністів і 44 комсомольці. А на кінець року ці загони об'єднували 4700 чоло-

вік, серед яких було 552 комуністи і 1174 комсомольці. Це стало можливим тому, що навколо десятків об'єднувалися для розгортання збройної боротьби місцеві підпільні організації і партизанські групи, тісно зв'язані з населенням.

НІМЕЦЬКО-ФАШИСТСЬКЕ командування й окупаційні власті не припинили спроб розгромити партизанські загони, зламати волю українського народу до боротьби.

У жовтні 1943 року проти партизанів були кинуті есесівські частини, посилені танками й артилерією. Партизанському загону під командуванням І. Д. Діброми, який дислокувався в лісі на північ від Знам'янки, з 12 жовтня довелося відбивати атаку частин дивізії СС, підтриманою 30 танками, бронемашинами, артилерією й мінометами. Партизани в результаті триденного бою в оточенні відбили натиск карателів, знищили й поранили близько 460 ворожих солдатів і офіцерів.

Значне місце в тому відвадній діяльності партійних, радянських, господарських, масових організацій трудящих, героїчній епопеї відважності армії окупованих партизанамі народного господарства республіки.

Веселиво-історичні перемоги Радянських Збройних Сил у другому періоді війни з п'ятикратною перевагою над фашистською державою, перушність і життєдайну силу радянського патріотизму і дружби народів СРСР, єдність фронту і тилу, найтіснішу згуртованість робітничого класу, колгоспного селянства, інтелігенції, всіх трудящих навколо великої партії Леніна. Комуністична партія, радянський народ, Червона Армія готувалися до нових переможних битв, до того, щоб наступного року цілком визволити від німецько-фашистських загарбників територію країни і створити умови для повного розгрому ворога у його власному лігві.

НАША АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ
м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36. Телефони: секретаріату — 29-33-55, відділу пропаганди — 29-33-66, решти відділів — 29-33-55.

«МОЛОДОГО КОМУНАРА» — орган Кіровоградського обкома ЛКСМУ, м. Кіровоград.
Друкарня ім. Г. М. Дмитрова обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

О. НАГОРНІЙ, директор Кіровоградського обласного державного архіву.

РЕДАКТОР В. ПОГРІБНИЙ.